

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1880.

Kolozsvár, kedd, augusztus 24

Tizedik évfolyam.

BÉKÉS NAPOK.

Néhány napig élénk mozgalom színe helye volt Kolozsvár. Seregestől özönlött a nagy magyar haza legtávolabbi részeiből is vendégsereg. Vörös szalag, vörös toll, zöld, kék, fehér, sárga színek s ezeknek különböző változatai jelezték a különböző vidékeket, melyeknek vajmi ritkán adhat találkát Kolozsvár. Napbarnított arccal, kissé zömök termetű, de minden tagjában feszülő izmokkal ellátott acéltől öntött egészséges gyermekei a magyar pusztának; magasabb termetű, de élettől pezsgő derék fia a felföldnek és a Duna mentének; közben egy-egy bogár szemű, barna arcú menyecske, ragyogva az élettől és vidámságtól. Repesett az ember szíve a gyönyörtől, ha rájók nézett e meghamisítatlan nemes vérű törzs fájára a magyar nemzetnek. Bizony csak ekkor láttuk be igazságát azon mondásnak, a mit egy beregmegei paraszt ejtett volt el közöttük jártában: „Hiszen szép volna a táj, de csak a szemétje lakik itt a népek.” Bizony azokban az oláh falukban, a hová ökröt venni jár a mi beregmegei pórnak, nem sok gyönyörtüségét találhatta a népekben.

Most már elmentek ők is a derék vig fiúk, könnyek közt lopotatjuk utánuk kendőinket. Eltesse az Isten őket és bennük a magyar fajt. Az ünnepi zaj elhangzott közöttünk, városunk visszanyeri ismét rendes kinézetét s mint a nyáj a zöld mezőn, csöndesen és békében élünk tovább a kolomp szó egyhangú koppanása mellett.

Azt kérdehetik sokan, miért volt hát e nagy zaj, e zászlós, lobogós ünnepély. Hát miért? Miért látogatja meg egyik rokon a másikat? Miért van ünnep a ház-nál, ha bosszu időn át távollevő testvér-nél, ha bosszu időn át távollevő testvér-nél, ha két szerető lélek és szív könnyek között egymás keblébe omlik s egy hosszú ölelés felér hosszú boldogsággal? Miért daloltak?

Miért dalol a madár? Miért édes a fájó dal? Miért tágul tőle a kebel, nemesezik a szív, tanul szeretni, imádni tanul a dalban? Kérjétek, miért ember az ember, miért vannak előtte magasabb célok, dolgok, melyek lelkesedésbe hozzák és szép tettek véghez vitelére buzditják. Ha csak emberek vagyunk is tehát,

A KELET TÁRCZÁJA.

BÚCSÚ.

Elnémult a lant, a lelkes ének
Ajkatokról elhangzott im már.
Karjaink kitérve ölelésre,
Es kezünkben a búcsú-pohár.

Áldva légy te várt nap, mely felé a
Viszontlátás szép reménye int!
Jőjjetek! és nemcsak tárt karokkal,
Tárt szívekkel fogadunk megint.

Es ha azt a gyűlölet vagy ármány
Mérgezett nyílával szúrja át:
Jőjjetek megint s zengjétek újra
A barátság átvölzölő dalát!

Vagy ha tán szeretni elfelejtünk,
S a leány-szem többé nem vakít:
Jőjjetek ti s zengjétek felénk a
Szerelemnek édes hangjait!

Es ha bánat-dúlta kebelünknek
A bor gyöngye vigaszt már nem ad:
Oh! zengjétek el a telt pohárnak
Mámorító, pajzán — b o r d a l á t!

Vagy ha tán — oh ezt ne add nagy Isten!
Vész fenytne téged szent hazánk:
Jőjjetek! — de akkor honfitársak
Oh! ne dallal jőjjetek hozzánk!

Vessétek sarokba azt a lantot,
Es helyette pendüljön a kard!
Azzal harsogjátok ellenünknek
Feretegként a „talpra magyart!”

S így megénekelve lesznek ők mind
Bor, leány, Barátság és haza.

kincset ér nekünk az ily ünnepek közös lelkesedése, — de mi magyarok is vagyunk. S szép látni azt, hogy a kik politikai téren annyiféle huzunk és oly elkeseredett ellenségek tudunk lenni egymás iránt, vannak pillanatok, a midőn egy érzelm hat át mindnyájunkat s ölelő kart tárunk nézetkülönbség nélkül egymás elé. Hisz oly kevesen vagyunk, oly elszigetelten állunk a nagy világban. Ha van nemzetnek szüksége reá nekünk szívesen van, hogy együtt legyünk, egyé tartunk s ha mások nem, legalább magunk ismerjük egymást.

Őseink nagy gyűléseket tartottak, hol az egész nemzet együtt volt. Nálunk most egyik város népe alig ismeri a másikat. Ha nem is tekintjük tehát a művészi célt, mert egymagában is teljes jogosultságot ad az ily ünnepekre, nálunk nemzeti érdek parancsolja ezen összejöveteleket.

Hiszen ugy is annyira igénybe veszi a napi foglalkozás oly anyagias irányban halad az összes társadalom, hogy szinte kiment a divatból a hazafiság. Az ily ünnepek pedig az önértet és hazafiság apostolai, megbecsülni tanítanak arra, a mi hazai s szeretni tanuljuk tartama alatt egymást és a hazát.

Kolozsvár városa legalább a beköszöntött búcsu fájdalmának kárpótlásául édes emléket kapott, s a midőn egyik kezével búcsut int, a másikkal visszahívogatja a távozókat a legközelebbi ürvendentes viszontlátásra.

A keleti kérdéshez.

A helyzet egyre komplikálódik Keleten. Sem a görög, sem a montenegrói kérdés még nincs tisztázva. Ott lebeg mind a kettő mint Damokles kardja, a szultán feje fölött.

Ujabb stadionba lépett ugyan mind a két ügy, de oly módon, hogy még így sincs alapos remény a békés kiegyenlítésre.

A porta megadta a választ a hatalmaknak a montenegrói határkérdésre vonatkozólag, de nem úgy, mint a hatalmak óhajtották és követelték jegyzékökben; mert először is a török kormány kéri az e hó 24-én lejáró határidő meghosszabbítását, a mit pedig a hatalmak a kérdéses jegyzékekben sem kiltatásba nem helyeztek, sem pedig azt megadni — mint ujabb diplomati tudósításokból kiviláglik — most épenséggel nem hajlandók.

Jőjjetek! s míg újra látjuk egymást,
Mindörökké áldjon ég Ura! —

G a b á n y i.

Dal a szegény Czírók Zsuzsiról..

Szegény Czírók Zsuzsi
Künn a faluvégén,
Kender cseplő fon, hogy
Meg ne haljon éhen;
Mellette két gyermek
Étlen, szomjan fázik . . .
— Urasági ispán
Vigan lakomázik.

— Verje meg az isten
A hogy megverheti!
Akárhogy megveri,
Tudom megérdemli!
— Virágzó pártámat
Odaadtam, — kérte,
Hűségűl egyebet
Nem kívántam érte;

Hűséget sem adott,
Gyalázatban hagyott,
Hozd el én Istenem
A boszú napot —
Hozd el én Istenem! . . .
Vagy ha te tán késnél . . .
— S megakad a szemem
A legrádi késnél . . .

Mulatozó ispán
Fájnak ki jegy szóra . . .
— Éjfélt üt a falun
A kakukkos óra, —
Künn a setét éjben
Halálmadár rebben . . .
Menyasszonya kéri:
Csak most maradjon benn

Tovább a fényes porta nem hajlandó feltétlenül átadni Montenegrónak Dulcignot és kerületét, hanem egyedül Dulcignot, még pedig Gruda és Dinos kivételével. Tudvalévő dolog azonban, hogy a hatalmak aug. 3-ki katonai jegyzékében az mondatik, hogy ha a török kormány nem adná át Montenegrónak a kiti-zött határidő alatt Dulcignot és környékét, akkor „Montenegró fejedelme támogatni fog Dulcigno kerületének erőhatalommal való elfoglalásában.”

A porta legújabb válaszában nem feledkezett meg a most említett fenyegetésről, mert a válasz végén azt jegyzi meg, hogy ha a hatalmak nem fogadják el a porta feljelt módozatait, akkor hát engedjék nekik az erőszakot, de a török kormány a maga részéről nem fogja támogatni az oly eljárást, melytől kénytelen megvonni helyeslését.

Itt tehát a békés kiegyenlítésnél, dacára a tömérdek hosszas alkudozások és jegyzék-váltásoknak, még most is valószínűbb az, hogy fegyverre kerül a dolog. Montenegró fedelmé készen is áll harcra, mert 24.000 katonát teljesen fölverben. De készen áll az albán liga is. Ennyit a török-albán-montenegrói ügyről.

A görög-ügyre vonatkozó viszonyt-lasz körül igen lassan hadnak előre a tárgyalások. A kabinetek, Angliát kivéve, irtóznak attól, hogy a jegyzékek olyan szövegezést adjanak, melyben magokat ugyszólván erőszakos végre-hajtásra köteleznék. Ez is egyik oka annak, hogy a jegyzékbe a végrehajtási határidő kiti-zését nem akarják fölvenni, mert ezzel ugyan-azt kellene kimondani, a mit a montenegrói jegyzékben kimondtak; hogy a határidő eredménytelen letelése után erőszakos rendszabályok hoz fognak nyulni, a mitől különösen Franciaország vonakodik.

Oroszország ezalatt kényelmesen folytatja művet Bulgáriában. Ezelőtt néhány nappal egy orosz monitor Szilisztriánél legénységet, ágyukat és löszereket szállított partra, s most kiűnik, hogy ugyanez a monitor, mely zászló nélkül több, bolgár lobogót viselő vontató-gőzös társaságában érkezett meg, nem először tette meg most ezt az utat, hanem már többször szállított Szilisztriába fegyvereket és hadikészletet. — A porta, erről értesülve, utasította Edhem pasa béc-si nagykövetét, hogy hívja föl az osztrák-magyar kormány figyelmét e fölműny, mely teljesen indokolja és szükségessé teszi a porta részéről a Balkán-szorosok megszállását.

Menyasszonya kéri:
Ki keres most téged.
Nem lehet más, hanem
Valami kísértet! . . .
— Mégis csak ki méne . . .
Vissza se is tére: —
Az udvar kövére
Folyt ki piros vére . . .

Két szegény kis árva,
Sirdogál magába,
Az egyik kenyeret,
Másik anyját várva — — —
S hol a Szamos vize
Legjobbán kavargó:
Czírók Zsuzsit ottan
Ringatják a habok . . .

T o m p a K á l m á n.

Szabina hazugsága.

Regény.
Írta:
Cantacuzene-Altiéri O. herezegné.

Második rész.

IV.

(Folytatás.)

A de la Rulliere úr belépte alkal-mat nyújtott neki végre észrevétlen távozhatni. Az öreg nemes úr egyszerre visszaemlékezett bejelentett látogatójára, kinek akkor alig hallgatta meg nevét. Reá nézve az ügylet mindig első dolog volt. De miután legutolsó alárendeltjét is elbocsátotta színe elől, gondolkodni kezdett másról is: — Bargemont úr! — e név ismeretes előttem, szolt magában. S az egész mult esendesen kibontakozott zavaros emlékei közül, s legszigorubb arecot ültve fel, elment látogatója fogadására.

Szokott bizalmatlankodó természete azt sugta neki, hogy ez ide jövetelnek nem lehet más indító oka, mint önérdék.

Az országos dalár-ünnepély.

Kolozsvárt, 1880. augusztus 21.

A csütörtöki és pénteki dalárversenynek mely a nemzeti színházban lefolyt, méltó, díszes zárkőve volt a tegnapi (aug. 21 esti hangverseny. A téli színházat ismét szorongásig megtöltötte a legszebb közönség és szólni nem akartó ovatioval fogadta a fővárosi művészeket és művésznöket, kik a dalárszövetség iránti figyelmes szíveségből közönségünknek közreműködésükkel művelőzetet nyújtottak.

A hangverseny két szakaszban 11 piece-ből volt egybeállítva, második részében kizárólag magyar compositeuróktól vagy legalább magyar stílyben.

Nobl Irén k. a. és Rausch Károly ur nyitották meg az estélyt két zongorán Reinecke versenyművével. Nobl k. a. már szeretetreméltó megjelenésével lebilincselte hallgatószámát; de jatekával is ki tudta vívni az elismerés zajos tapsait, amiben különben kollegája: Rausch ur is méltán és bőven [osztozott a t. kisasz szonyal.

Nobl k. a. azután, a második szakaszban még egy piece-t adott elő egy zongorára: Tausig „Magyar ábránd“-ját s ezzel még inkább igazolta, hogy nem közönséges tehetséggel lépett a művészet világhódító pályájára. Fialat kora dacára is, (Nobl Irén k. a. már is teljesen uralkodik hangszere: a zongora fölött, melyet izléssel, eleganciával s hatást keltő magas foku technicával kezel.

Utánuk Saxlehner Emma asszony, a budapesti Nemzeti színház egyik kiváló énekesnője mutatta be magát először a kolozsvári közönségnek. Saxlehner Emma a fővárosi közönségnek kedvence s a miénknek is kedvenczvé lön már a Borgia Lucrécziából vett és épen oly kitűnő iskolázottságot tgnusító előadással, mint megnyerő szép hangon exequált áriákkal. A közönség lelkesült tapsokkal honorálta a t. művésznőt; de még jobban föllelkesült és tapsa még zajosabb lön, midőn Saxlehner E. asszony a második szakaszban néhány szép magyar dalt adott elő.

Az est dícsőségéből és a közönség lelkes elismeréséből az oroszánrész Ney David urnak, a budapesti Nemzeti színház gyönyörű szép hangu barytonistájának jutott, ki először Schuber Vándorát, aztán Erkelőt, a kosorus zeneköltő zongora-kísérete mellett ennek szép szerzeményét: a „Magyarok istené“-t adta elő. Az egészen felvilánozott közönség nem tudta magától megtagadni az élvezetet, hogy meg ne tájazzza, mire Ney ur egy szép népdallal toldo-

Szabina nem volt többé fiatal, durva módon fonyadt vén leánynak szokta őt nevezni; e ravasz, cselszövő — az volt bizonynyal, semmi kétség benne — alkalmasint megbukott vagyonszerzési kísérleteiben, s most ide jön, tőle pénz kéri kölcsön, felajánlv Szabinának megkötni a hajdan dugába dült házasságot.

Azon kezdte, hogy egy öreg róka kipróbált óvatosságával, mely tört sejt a rejtékekben, kezdte vizsgálni vendégét: Ruhái nem voltak kopottak, egész megjelenése kifogástalan, sőt választékos s nem bírt oly ember hajlongó alázatával, kinek szüksége van másokra. Ellenkezőleg némi kevély rártartással üdvözölte de la Rulliere urat, mi ennek épen nem volt kedve ellenére.

Oly ember, kinek egy fillér sincsen zsebében, nem enged meg magának ily fellépést.

De la Rulliere úr előbb biztosan ki akarta puhatolni a talaj minőségét, mielőtt lépéseket tenne a valamennyire udvarias elfogadásra, s talált módot ügyesen kivinni Bargemont urtól, hogy az új világból tekintélyes pénztőkéet hozott haza magával.

Ekkor egyszerre nagy becsülést kezdett érezni ez ember iránt, ki vagyont tudott teremteni magának, ki alkalmasint azért jött, hogy régi ígérteit megtartsa, s másod ízben megkérje tőle leánya kezét.

— Ön egész feszteltenül itt fog maradni nálunk ebédén, nemde kedves barátom? — szolt vendégéhez.

Roger meghajtotta magát.

— Félék, nem fogadhatom el szíves meghívását, vissza kell térnem Párisba. — Badar beszéd! ugyan mikor akar

Hirdetési díjak.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 2 kr.
Bélyegdí minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hírdetéseknél külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbaufi Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10) Rnd. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Haasenste. és Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. hirdetések felvételi irodája Budapest Szerviztár 5. sz.

Nyitótéri ezikek
gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

tta még a programot. Tán fölösleges is mondanunk hogy az ősz Erkel is egész ovatioval többször kitapsolták.

Érdekes jelensége volt az estélynek Her-mán Mariska k. a. is, kit már egyébként is ismer előnyösen a kolozsvári közönség. Her-mán k. a., ha jól tudjuk: Kolozsvár szültötte s pár évvel ezelőtt még mint egészen gyermek távozott el körülkből. A gyermekből azóta szép lányka lön s a mint tegnapi hegedűjátékával meggyőzött bennünket: a művészet útján is reménykeltő, szép haladást tett. Wianovszky Legendá-ját és Sarasatétól „Magyar ábrándot” adott elő s mindkettőt zajosan megtapsolták, sőt az előbbi meg is újrátatták, mire a k. a. egy népdal-vál tozzalal kedveskedett.

Az érdekes és élvezetes hangversenyt a Hilária, Dalkör és Polgári Dalegyet két cainosan előadott kardala fejezte be úgy az első, mint a második szakasz végén.

* * *

Kolozsvárt ang. 22-én.

Össz el o d a s.

Midőn soraink világát látnak, a dalárün-nepély már csak szép emlék lesz mindnyájunk-néve. Elhangzott a dal, elcsengettek az utol-só pohárokczintások, elnémult a zene s néhány óra múlva már kedves vendégeink nagyobb része útban lesz az édes otthon felé.

A tegnapi (vasárnap) nap volt tulajdon-kép az ünnepélyesség utolsó napja. Délelőtre a program semmit sem állított meg; pedig ha előre tudja vala a rendezőség a jövőt, bizonyára áttette volna mindazt, a mit délutánra és estvére tervezett.

A reggel gyönyörű, mosolygó napfény-nel köszöntött be; felleg meg mutatkozni sem merészelt egész délelőtt. Fel is használták vendégeink a szép időt s az egész délelőttöt a város megtekintésével, a Muzeum-kert, temető, sétány s más közhelyek fölkeresésével töltötték el.

Délután már 2 órakor el volt lépve a közönség és a dalárok által a főtér, különösen a városház előtti rész. Három óra tájt dalá-raink lobogók alá sorakozva megindultak a nyá-ri színház felé, követve ezernyi ezrek által.

A hójai hegyek mögült azonban, hol a lát-batáron már pár órával előbb fenyegető fellegek kezdtek fölvonulni, egyszerre egy pokolszerűt for-geteges felhő emelkedett föl.

A dalárok diszmenete elkezdte lépteit gyor-sítani s már-már a nyári színházhoz érték. E perc-zben megered a zápor s a diszmenetből egy pil-lanat alatt hatalmas „diszfutás” lön.

menni? Ma este nem megy több vonat. Mit mivel podgyászával?

— Saint-Komunald-ban hagytam a Licorni vendéglőben.

— A Licorni vendéglőben? Ugyan mit gondol, e piszkos kocsmában? On az én vendégem, azonnal ide szállítatom portékáit. Szabina, fogass be, Szabina! Ugyan hol van az a leány? — A mi a Párisba való visszatérést illeti, remény-lem, arról nem egy hamar lesz szó. Nem nagyon gyakran van szerencsénk ily kel-lemes vendéget tisztelhetni házunknál.

Flora bálmulva nézett atyjára.
Ez volt az első udvarias beszéd, mit valaha tőle kiejteni hallott.

Szabina nem jelent meg többé egész az azzalhoz ülése perczéig. Még akkor is váratott magára, ő, ki rendesen oly pontos szokott lenni minden tetteiben, s midőn atyja szemrehányást tett neki pontatlanságáért, kitérőleg mentegette magát, soknemű gazdasszonyi teendőit hozva fel okul.

Öltözkéire egészen az eddigi szokott gondot fordította, de ezt csak azért tette, hogy atyja és Flora semmi válto-zást ne vegyenek észre rajta.

Most többé nem Rogerét ékesítette fel magát. Ez egész ebéd alatt, s az azt követő est folyamában higgadtan, szenv-telenül ült ott, megtartotta önuralmát, dacára a keblében dúló kétségbeesésnek, mely mindig új erővel ragadta meg szí-vét, valahányszor észrevette, hogy a Roger tekintete hidegen siklik el felette, hogy elfojtott gyöngédség kifejezésével állapodik meg a kis Flora üde arcán. Sőt ezenfelül Roger néha, nemével a rozszakaratu csodálkozásnak, látszék őt vizsgálni.

Annyi tény is, hogy ha a Roger

Szerencsére, az irigy zápor csak az utolsó pillanatra érkezett; dalárok és közönség egyaránt megmenekültek előle, be a nyári színházba.

Amig az/án a heves zápor kitombolta magát, a közönség begyülekezett és szorongásig megtöltte a tágas nézőtér, azalatt a mintegy 350—400-ra tehető dalárok elhelyezkedtek a színpadon, közpén a karnagy emelvénnyel, a háttérben pedig a zenekarral.

Végre az eső is mindinkább clesündesült s nem kopogott a földön.

Lehet kezdeni az összeladáást.

Első darab volt Kölcsey Hymnusza. Természetesen a szerző maga: az ősz Erkel vezényelte. A gyönyörű compositio hatalmasan zuhogott föl a csaknem fél ezernyi dalakról s a közönség, mely viharos tapsal, éljenzéssel és egy gyönyörű babér koszorúval fogadta az emelvényre kilépő Erkelt, a függöny legördülte után négyezer-ötször tapsolta a népszerű dalköltőt a lámpák elő.

Másodiknak Engesszer Mátyásnak. „A dal” című szerzeményét adták elő daláraink természetesen a szerző vezénylete alatt; kit szintén ismételtén kitapolt sűrű éljenek között a közönség.

A szövetségség, Lackner ismeretes csinos compositiója következett erre, vezényelve Huber által, kit szintén babérkoszorú és olyan falrengető éljenzés, taps fogadott, melytén tán még nem hallott a kolozsvári nyári színház. Huber Károly ma a magyar dalárok legnépszerűbb compositore és karnagya. Az egész este csupa ovatio, csupa demonstratio között folyt le Erkel és Huber, e két népszerű kedvelt, vezér dalár iránt.

A negyedik darab Liszt katona-dala volt (Faustból), az 5-ik Erkel Dalárindulója, 6-dik Huber Fölászsa. Legnagyobb hatást a két utóbbi keltett s a zajos tapsokat meg is kellett ismételnök.

Az érdekes előadást Vörösmarty Szózata zárta be.

Az egyes darabok előadását elég sikerültnek nevezhetjük, tekintve, hogy milyen kevés idő áll ilyen összeladások előkészületeire és hogy olyannyira különböző örökből álló énekeknek együttes chorussával egyöntetű, szabatos előadást produkálni.

*

Az előadásnak vége volt — fél 7 óra tájt — a Lövöldébe tervezett táncvigalom egyik rendezője értesítette a közönséget, hogy a vigalom az eső miatt már nem tartható többé a Lövöldében, hanem a városi Vigadóban.

Különbén a táncszertély lefolyásáról íme, a következő referándák.

*

Táncvigalom.

A dalárok számára rendezett tegnap táncmulatság fényesen sikerült. A vigadó termei a szufolásig megteltek, több volt összesen 2000 emberrel. A női közönség volt főleg nagyszámban képviselve, s mint értesülünk, 400 pár táncolta az első négyest. — A szépek közül ott láttuk: Betegh Lottit, Szilágyi Teréz, Gáspár Irma, Pánczél Ilona, Markovics Gabriel, Saxlehner Emma, Meskó Lukácsné, Szabó Adrienne, Rauschek Ilona, Hottner Ida és Ilka, Benel Nelli, Molnár Sándorné, Bíró Józsefné, ifj. Biasini Domokosné, Frits Erzsé, Fischer Eszti, Juchó Flóra, Szilágyi Gyuláné, továbbá Velits

világfihoz méltó izlését előbb sértette a Szabina épen nem előnyös, elhanyagolt öltözéke, most még inkább az volt az eset, midőn belépni láttá őt erideg, megszírkült falu étermébe, díszesen öltözve ama kiállhatatlan színű és semmi arczhoz jól nem illő selyem ruhában, mit a divat oly hosszú időn át erőszakolt a világra, megunt zöld elnevezés alatt, nyakán korall nyakláncszal melynek élénk, kiáltó színe még bádogadtabbnak tűntette fel napbarnított, megvénült arczát.

S mellette, egészen közelében láttá emelkedni tizenhét évrének egész költői üdésében e gyöngéd virágot, melynek eszményi szépsége ez ellentét által még sokkal csábítóbbnak tűnt fel előtte.

Flora minden ékítményeit csak a ma reggel világos musselin ruhájának övébe tűzött vad rózsacsokor volt látható; a merev hajfonatok helyett, melyek oly komoran körültekették a Szabina homlokát, aranyszin fűrtök egész raja röpkedett halántéka körül. Valódi férfi lett volna-e Roger, ha nem hallgattatta volna el szívében a lelkiismeret szavát, mely azt parancsolta neki, hogy maradjon vaknak és süketnek a bájoló kecek iránt, melyek e gyermekhez vonzották őt?

Ez est Szabinának végtelen hosszúnak tetszett. Kissé szabadabban lélekzött, midőn végre Bargemont úr búcsút vett házi gazdájától, s nyugalomra tért, azt hitte, most már szabadon rendelkezhetik idejéről s szobájába mehet.

(Folyt. köv.)

Teréz (Tordáról.) — Hajnali 4 óráig folyt a tánc, a csárdások szólni nem akart megújratásával. — Két zenekar játszott, a helyben állomásozó katonaság zenekara és Molnár bandája. Teljes megelégedéssel szólhatnak mind a kettőről.

ADALÉKOK

a dalárszövetség történetéhez.

A férfi dalegyletek elterjedése és a dalártnnépélek ez újabb idő legörvendetesebb társadalmi jelenségei közé sorozhatók. Férfaik a legutóbbi vidékekről egyesülnek, hogy vidám dalok és vig pohárosságok között ismeretséget kössenek. A vasutak elszállítják a dalárokat — notabene: leszállított áron — az ünnepélyességek a dalártnnépélek színhelyére, a dal közelebb hozza őket egymáshoz s megismerteti őket egymással s mivelhogy a dalárok Schiller ismeretes röpke szavaival tartanak:

„Wer nicht libt Wein, Wein und Gesang
Bleibt ein Narr sein Lebelang!“

nagyon természetes, hogy ilyes dalártnnépek sokkal vigabban folynak le, mint más országos és nem országos gyűlékezések, congressusok és ünnepélek.

Mekkora örömmel üdvözlék egymást, milyen meleg kézsorításokat váltanak egymással ilyenkor a veterán dalárok, kik már évek óta egyikeknek kiragadni egymás kezéből a dícsőség pálmáját?! — és milyen hamar kötünk új meg új ismeretséget!

Tán semmiben sincs az irigységnek oly csekély hatalma az emberek fölött, mint ilyes dalártnnépéleknél: Nézzük bár a dalárokat a tulajdonképeni dalversenyül vagy esténként nyilvános helyiségekben: az előadás alatt föl vannak ugyan izgulva s természetesen mindegyiket egyet megteszi a magáét, hogy vetélytársait legyőzze vagy legalább, hogy a már általánosan elismert dalárdaival szemben méltó vetélytársnak mutassa be magát: mindazonáltal egyetlen dalár sem tagadja meg az elismerést az énekkartól, melyel, meglehet, pár pillanat múlva az ő dalegylete fog szembe állani, ha ugyan az illető dalárda megérdemli az elismerést.

Miként a vasut és távirda: a dal, férfi magán és kardai is, olyan alakban, a hogy azt mai nap a dalegyletek mivelik, századunk, a 19-dik század, szülötte.

A német nemzettel találkozunk a dalegyletek első nyomaival; már 1620-ban találunk egy dalársulatot Svájcban, 1673-ban pedig Pommerániában működött egy dalegylet (Singerverein.) Ezek azonban a mai dalegyleteknek csak előfutárai voltak.

Az első férfi dalegyletet a mai szervezetnek megfelelő alakban Berlinben alakította meg Zelter, ki benső barátja volt Goetheének és benső barátja Mendelssohnnak.

Ebben az egyetlen azonban csak költők professionális énekesek és compositorek foglaltak helyet.

Ugyaníly szervezettel alakultak azután Németországban az ugynevezett Liedertafel-ek, így 1815-ben Lipésében, később Frankfurtban s más német városokban.

Néhány évvel később, ugyancsak németországban, így például Boroszóban, Königsbergben stb. már olyan dalegyleteket látunk alakulni, melyek levettközé a zárkózottság jellegét, tagjaikat a nagy közönség, a társadalom, minden rétegeiből toborozták, — a nagy közönség alatt itt főképen a középosztályt, iparosokat, kereskedőket, hivatalnokokat, ügyvédeket, tanárokat, szóval a par excellence polgárságot érte.

Mig — mint fennebb jeleztük — Eszák-Németországban a férfi dalegyletek (Männergesangvereine) főképen művészi és írói körökből indultak ki, azok körében alakultak és csak később terjeszkedtek ki a társadalom szélesebb köréire: addig másfelől, körülbelül ugyanez időtájtban a svájci férfi dala nép körében fejlődött ki. Az ilyen legelső svájci dalegylet Zürichben alakult meg 1810-ben. Zürichet csakhamar követték Basel, Bern, Sz. Gallen s más városok.

1826-ban a különböző dalegyleteket már szövetkezve találjuk egy közös dalártnnépélel szembe.

A svájciak példáját követik csakhamar a délnémetországi és Rajna-menti német városok; ezek között, különösen a kölni dalegylet, nagy elismerést vívott ki magának rendkívül vonzó előadásaival, sőt később még Belgiumban és Angliában is feltűnést keltett.

A frankfurti dalkör (Liederkrantz) viszont azáltal érdemesítette magát kiválóan a zenészet körül, hogy alapítványt: a Mozart-alapítványt hozta létre zenészi tehetségek támogatására céljából.

Németországból és Svájból kiindulva azután Franciaország, Belgium és Hollandiában is nemcsak elterjedt a dalegyletek institúciója.

Ausztriába — érte ezalatt az osztrák örökös tartományokat, — csak nagynyelzen talált utat ez az ártatlan társadalmi intézmény. A bécsi reactionarius politika roppantul félt mindenfélét társulástól, különösen pedig az akkori államminiszter, Metternich herceg, csaknem renegett a dalegyletektől, mint általában minden egyesülettől, melyekben mind csak titkos politikai társaságokat s állam és társadalmi rend ellen conspiráló carbonariakat látott. „Ugyan, kérem, ne engedje behuzoztatni Ausztriába már ezt a mérget is a külföldről“ — így szólott egyszer a 40-es évek elején Metternich egy magasabb rangú hivatalnokhoz, a ki egy dalegylet engedélyezésének kérdésében fordult ő fenségéhez.

Az 1848. év vívmányai utat nyitottak a dalegyleteknek is Ausztriában, épen úgy, mint Magyarországon s alig 30 év alatt a mai napig oly rohamosan fejlődött a dalár, úgy, hogy ma már Ausztriában alig van nagy és kis város, sőt nagybácska falu, melynek nem volna saját Liedertafel-je; magának Bécsnek számtalan a dalegylete, melyek közül több város művészi színvonalon álló előadásokat rendez. Magyarországnak a dalárty és általában a dal terén is rövid idő alatt kellett a

multak mulasztásait kipótolnia. Mint mindenben, úgy e tekintetben is a mívelt nyugattal szemben messze hátravetették hazánkat a mult misériai, politikai nyomorúságai. S mindamellett hogy a magyar népdal mélységes, annyi örökségséget rejtgető kincsbennyi kimeríthetetlen forrásul szolgálhattak volna nemzeti zenénk és műdal-irodalmunk erőteljes fejlődésére: mégis csak a legújabb idő lázas munkája teremtette meg e téren is az első alapokat.

Magyar dalegyleteket már az 50-es években kezdtek alakulni hazánkban, de inkább csak olyan alakzatokban, melyek ilyes egyletekre a szűkebb, egészen magánjellegű baráti kör peesétjét nyomták.

Csakhamar azonban átvettük a német szervezeti formát a daláregyesületek tekintetében is s amint a magyar fővárosban az első ilyes dalegylet megalakult, a vidék nagyobb városai is követték a példát, úgy hogy nemcsakára, a 60-as évek vége felé már kevés nagyobb város volt Magyarországon működvelekből alakult dalegyletek nélkül.

A mint megvolt az anyag, a dalegyletek országos szövetkezete sem késett soká. A magyar fővárosból indult ki ez irányban is a mozgalom. Idősb Ábrányi Kornél a kitűnő zenésztíró és compositour az, a kinél e tekintetben nagy köszönettel tartozik a magyar dalárty. Ő volt egyike, ez irányban a legtekesebb agitatoroknak, ki a többi érdeműs hazafiakkal együtt éveken átírt, izgatott, buzdított egy magyar országos dalárszövetség megeremtése érdekében.

Az ő és más lelkes ügybarátok fáradozásainak végre sikerült 1867-ben Aradon az Országos Magyar Daláregyesület létrehozni, mely azonban végleg csak a következő 1868-ik évben alakult meg Debreczenben, már az első megalakulásnál 42 dalegylet lépett az országos szövetségbe, első elnököül Madarassy Pált a jelenlegi államtitkár választván meg.

Első országos jellegű dalártnnépélel a szövetség két év múlva 1870-ben tartotta Budapesten, a hol Madarassy visszalépvén, Királyi Pal országos képviselő választatott a szövetség elnökévé, ki e tisztet egészen a folyó évig viselte épen annyi tapintattal, mint lelkes ügybuzgalommal. Elnöksége alatt az Országos Magyar Daláregyesület négy dalártnnépélt rendezett épen oly fényes művészeti és anyagi sikerrel, mint a dalegyletek és az illető városok közönségének lelkes és nagymérvű részvétele mellett; e szépműlelt négy dalártnnépélel színhelye: 1872-ben Nagy-Várád, 1874-ben Kolozsvár, 1876-ban Szeged és 1880-ban ismét Kolozsvár város volt. 1878-ban Pécsen tervezett az alapszabályszerű ünnepély megtartása; de közbejött akadályok, főképen pedig az akkori dúlhöngött nagy keleti háború, mely oly közelről érintette hazánkat is, valamint az általánosan uralt kedvezőtlen viszonyok presioja miatt az ünnepély megtartása lehetetlenné vált.

Ez ünnepélel, melyek az illető városok és messze vidékek közönségére nézve valóságos közös nemzeti ünnepélel jellegét hordozták magukon, hatalmasan közremunkáltak a magyar dalárty fejlesztésére. Adja a dal istene, hogy ezen nemzeti politikai ügy mint társadalmi és művészeti irányban oly fontos tényező, mind nagyobb és nagyobb körű fejlődést vegyen s hogy az országos magyar daláregyesület által rendezendő dalártnnépélel valóban országos és nemzeti ünnepélel legyenek nagy Magyarország minden fiára nézve, nemzeti ünnepélel, melyek dalban és testvérségben mind szorosabban és szorosabban fűzzék egymáshoz a magyar nemzet millióit!

BELFÖLD.

Szegesvár, 1880. aug. 20.

Király születésnapja. Szt.-István király napja. Az országos dalártnnépélel és a segesvári dalárok. Német színészeti-reclam.

Ő Felsége 50-ik születésnapját Segesvár város magához méltóan ünnepelte meg; 17-én este a város fényárban uszott, az utzékön ezernyi nép tolongott és riadtott meg a mozsarak egymást érő durrogásától, a piaczon a megyeház előtt a városi zenekar játszott a Haydn-hymnust, s azután felváltva magyar és más darabokat. A kivilágított közpületek közül megemlitendő a megyeház 700 darab mécsessel, — valóban impozáns látványt nyújtott a fényözönben ragyogó styl-szerű épület, a balkoonon a király életnagyságu képe volt virág-guirlandok közt látható, felette tricolor transparent „Éljen I. Ferencz József, Magyarország apostoli királya“ felírral, körülötte díszesendő izlésel és symetriával felállított 300 mécs. Meg kívánom jegyezni, hogy Nagy-Küküllőmegye derék, faradhatlan, tevékeny levéltárnoka, Pallós József volt a mestere, kit méltán megilleti a dícséret. Impozáns volt még az ágostai torony F. J. I. mécs betűivel és tömördek lángjával, továbbá az ugynevezett deák-hegy északkeleti oldalán levő 600 éves bástya tűz-koszorújával és a gymnasium tornya F. J. I. piros betűivel, mely úgy nézett ki a magas hegyről, mintha a betűk a barna felbőre égre lettek volna, a skandinávok, Hecla-ba mártott fenyőfára“ írva; szép volt a Misselbacher ház (a főispáni szállás) tricolor mécsseivel és „viribus unitis“ transparentjével, szép volt a Frank György postamester háza „Éljen a király“ tricolor-transparenttel stb. 18-án az összes hivatalok, folytonos mozsarazás között vonultak az előbb ágostai, azután a római cath. és görög keleti templomokba, hol a helyi dalárda énekelte és ünnepi beszédek tartattak.

19-én este a megyeház, járásiörőség, adó-felügyelőség és Horia kir. közjegyző háza ismét ki voltak világitva; a megyeház ez alkalommal is fényesen ki volt világitva s a 17-iki

lágításhoz hasonló csinos izléses berendezés ez alkalommal is az érdekes levéltárnok ügyességét dícséri.

Egy szóval e két napon Segesvár város kézzelfogható jeleit adta ugya felségesen uralkodó apostoli királyunk iránti hódolatteljes ragaszkodásának, mint tántoríthatlan megbízható hazafiságának. Egyetlen német felírat, egyetlen reactionarius czélzás vagy tüntetés nem fordult elő, sárga-fekete lobogót nem lehetett látni s a hymnust is „unser könig“gel énekeltek. . . Az isten tartsa meg lelkes lakosságának hazafias érzelmeit, tartsa meg loyális gondolkodásmódját sokáig!

De mig ezek Segesváron így történnek, addig az országos dalártnnépélt rendező bizottság nem tartja érdemesnek a segesvári dalárokat a kolozsvári ünnepélyre — meghívni, — aztán csodálkozunk, ha kifakadásaiakkal a magyarizmust kárhoztatják, ha egy ilyen nemzetközi jellegű ünnepélyen minden látszólagos ok nélkül mellőztetnek, pedig bizony meghallhatna volna a kolozsvári közönség őket, mert bizonyosan becsülettel megállottak volna helyeiket. — Kiváncsi vagyok, kiváncsiak vagyunk tudni, mi ok vezethette a tisztelt rendező bizottságot ilyen odiosus eljárásra, hogy ha kérdik, vagy szemünkre nányják nekünk, magyaroknak, s ha azal valódnak, hogy ki akarjuk őket az ilyen művészi versenyből zárni, hát legalább legyen mit feleljünk.

Mikor egy országos ünnepély bizottsága gy tesz — mennyivel könnyebben elhiszik — némely visszaváró hazafinak a német színészek mellett vert azon reclamját, hogy csak menjenek színházba, mert jövendőben egész Magyarországon nem lesz több német színészet, — a magyar kormány mind eltiltotta és mennyire alkalmat szolgáltatunk az afféle czikkoknak, mint a milyen a „Gartenlaube“ valamelyik legközelebbi számában megjelent, „die Deutschen in Ungarn“ cím alatt.*)

r. l.

Szász üzemek.

N.-Szeben, 1880. aug. 20.

Hol történhetnék meg az másutt, éppen Nagy-Szebenben!

Bizonnal nem is más falkötmányos érzésű polgárai közt a magyar-bírdalomnak mint épen itt az ismert „Cultur-Volk“ táborában. Itt, hol a Flandriák nemzeti-törödéke és a hagyományos száspolitik a dualistius, alapon felépült Magyar-állam és Alkotmány paizsa alatt szabadon él, egyenlő jogokat élvez . . . és esendesen folytatja, látszik tovább régi üzemleit, és nemzet ellenes machinatioit.

Ebbeli magatartása és érzelmeinek egyik nyilvános kifejezésével találkoztunk, csak közelebről folyó hó 18-án is, midőn a lelkes nemzeti szó-vívó Teutsch superintendens eltkön az itteni szász főurak — vagy is inkább az ugynevezett prokátor urak — palotájának ablakai, — ő Felsége felszázados életének örömtünepélel almából — a város ünnekei közértelet ellenében is magukat a kivilágítás alól kegyesen felmentetni, és aláfüggönyözteni méltóztattak.

Nem tűnt fel ez sem előttünk; mi, a kik ismerjük ezen „nagyférfiakat“(?) a „Cultur-Volk“ lajbbuszárjait, a hagyományos circum spectus politikai üzemeket és azok mindmegannyi komediáit előttünk mindez fel sem is tűnhetik, mert hiszen mi a coullissák mögött állunk, s onnan kell, hogy lássuk önkénytelen egy agyonfúrt sületlen parodiának cynikus lebonyolítását, avagy tovább fejlesztését.

Hanem legfennebb csak azt jegyezzük meg, hogy vajjon ha megkérdéznők, mit találna mondani mindezekhez odaát a „Gross-Deutschland“?

Vajjon a cultur politika, és azon hangoztatni szokott nemzeti „nagyság“(?) egyik dícső jellemvonásaként helyeselné-e azt? Hogy midőn a Trón magasztos ünnepével együtt ünnepel a két bírdalom kicsinye-nagya, s nyelv és nemzeti különbség nélkül mindannyi milliók lelkesedését egy közös szentérsz hatja át, midőn talpon áll jannyi nemzet és mind hű-alatvalókép siet résztvenni a legfőbb ur magasztos öröm ünnepében . . . hogy akkor a szász superintendens és törödéke „oly kiváltságos jogok“-ra hivatkozhatnak.

Alig hisszük!

Timon.

LAPSZEMLE.

A „Függetlenség“ írja: Fel a zászlóval magásra! Az igazság áttör a zsarnoki önkényen s a megvesztegetett erkölcsök legkonokabb határfalán is. . . Ez nyújt biztos jövőt a függetlenségi pártnak is. Ébred a nemzet szunnyadó álmából, s a magyar nemzeti önállóság és függetlenség gyertyavilág többé. Meggyűlölte a nép, mert már a legzomorubbán kezdi tapasztalni, érezni, hogy e pokol elnyelő torka fenekén

*) Levelezünk helyesen teszi vala, ha utána jár, vajjon a segesvári dalártnnépélel az országos dalárszövetségnek tagja-e? különben rekriminatioja merőben csekély. Szerk.

a megsemmisülés ürege vár számunkra. Az agyafúrt ész gonosz találmányából álnokul szabad-elytünk nevezett gázmagyardák önző pártja már kezd széthomlani. Nem esoda. Hiszen alapja csak a család ámitás volt az elvtelenség erkölesteltn mezején. S a habarékpart? Számba nem veető, értelmetlen semmiség. Névben él csak, többé nincs jelen. Pártunk az, melynek törekvése a nemzet jólété érdekével gyökeresen összefügg. Rákóczyznak, Kossuthnak szellemörökös e párt, mely a hatalmat nem a nép elnyomására, hanem annak jólétéért akarja kezébe ragadni. A jövő választások küszöbén állunk. A szervezkedés hullámainak minél szélesebb körben kell terjedni. Itt az idő, az országos pártterkezetlet nem kell soká halasztani. Minél előbb lesz, annál jobb. És hol tartassék az? Debreczenben. Kell még a választásokig ily országos gyűlést tartani Erdélyben, a fel- és alvidéken, valamint a fővárosban. Meg kell feszíteni minden erőt, mit az alkotmányos élet megenged. Szűzies tisztaságu a függetlenség lobogója, az elvek szentsége alkotja annak hódító bűbáját. Fel a zászlóval magásra!

A „Pesti Napl“ írja: Mac-Mahon találta fel Tiszának programját: „J'y suis et j'y reste“, ott vagyok és ott maradok; pártjának egyéb elve nincs, a mint azt Jókai Mór poétai naivsággal utolsó nyilatkozatában be is vallotta. Politikai programról e pártnál szó nem lehet. Az egyes miniszterek maguk feje szerint járnak el, sokszor az egyik sokat tesz, sokszor jót, hasznost, itt-ott hibást, de teszen mindenesetre; a másik nem tesz semmit; a harmadik most tanulja, mi az, a mi rá van bízva; a negyedik szívesen tenné jót is, okosát is, csak hogy nem telik tőle, de miudgyik meg akar maradni a helyén, habár érzi, hogy alig való oda, és nem kevéssé csodálkozik, miként juthatott a bársonyszékbe, melyről kevés évek előtt még álmodni sem mert. Hát még a szélső bal? lehet e mondani, hogy ez parlamentaris párt? hiszen itt látjuk az európai műveltségű idealista mellett az ázsiai durvaságu csuvaszt; pártjok nincs elvekre alapitva, hanem érzelmekre; a ki a nemzet függetlenségét óhajítja, tekintet nélkül vajjon a jelen közbizj állapot megrendítése nem veszélyeztet-e a nemzet életét, az mind e párthoz tartozik. Mindez nem egészesen pártélet, mindez nem valóságos parlamentarizmus.

Az „Egyetértés“ írja: Az ir kérdés ismét fenyegető alakban került előtérbe, a minék legközvetlenebb oka a bérlők kártalanításáról szóló törvényjavaslat elvetése. Előrelátható volt, hogy e bill mellőzése a legrosszabb vért fogja szűlni Irországnak. Az igazgatóság és forrongás szerte a „zöld szigeten“ lázító beszédekben, titkos fölfegyverzésben, a földbirtokosok ellen szőrt fenyegetésekben és egyes komoly kihágásokban jelenkezik. Egy esetleges ir fölkelésnek a jelenlegi körülmények között nem volna kilátása semmi sikerre. Ez ismét nem forog fön kétség. Az eredmény ugyanaz volna, mint az 1847 dik évi ir lázadás. Eszély nem tanácsolhatja az ir nép vezetőinek, hogy végsőre jutassák a dolgokat. De ha az elkeseredés föllikerekednek az eszélyen, Anglia fájdalommal megérezné, hogy Irhonban abszolút állam módjára kellene „paczifikálnia.“ A földbirtok-viszonyok gyökeres reformja nélkül Irhon mindig sajnó sebfog maradni Anglia testén.

Javaslat a phyloxera-vizsgálat ügyében.)

Medgyes, 1880. aug. 22.

Ide-tova befegyezésüket érik ama vizsgálatok, melyek hivatva vannak kimutatni hazánk azon vidékeit, melyeken a szőlőtelepek phyloxerával inficiálva vannak. Hogy a magas kormány e vizsgálatokkal mit akart elérni, azt hiszem fölösleges lesz mérlegelni; hisz teljesen világos, hogy e vizsgálatok célja: megtalálni, az az felkeresni a phyloxerát, akkor, mikor az még csak igen körülírt helyen, vagy helyeken van elterjedve; mert ez esetben a kipusztítására irányult kísérletek és erőfeszítések még igen nagy hasznót eredményezhetnek.

A vizsgálatok megejtésére, mint azt már a napi lapokból is tudjuk, mind szakemberek, azaz a természetrajzra s így respective az állattannal is foglalkozó középtanodai tanárok küldettek ki, kik, hogy annál nagyobb jártassággal bírjanak a phyloxera felkeresése és megismerésében, egy, már phyloxera-pusztította helyen rövid tanfolyamban részesültek.

Hogy az ilyképen előképezett, akarám mondani a teoria mellett kellő praxis-t is szerzett szakértők, mily eredménnyel jártak el küldetésükben, jelenben, azaz addig, mig a földmiv. ipar- és keresk. ministerium erről hivatalos és nyilvános kimutatást nem küld, — mi a nagy közönség és szőlőbirtokosok megnyugtására igen kíváncsok lenne, — tudni nem lehet; de tegyük fel a jobbat — a kiküldött szakértő urak phyloxerát nem találtak egyetlen községben sem.

De vajon eme vizsgálatok után felmutatott eredményben, ejtette legyen a vizsgálatot a szakértők közül a leghevesebb s elismert tekintélyre jutott szakértő is — esendes lélekkel

*) Illetékes hatóságoknak és szakértőknak figyelmébe ajánljuk e sorokat. Szerk.

megnyugodhatunk-e s tulajdoníthatunk-e eme kifejezésnek „phyloxérát nem találtam“, (melyet mostanában a szakértők nagyon helyesen használnak) — absolut értéket? Oh nem! Hiszen magok a szakértők is épen azért használták az idézett kifejezést, mert saját lelkiismeretük sem engedi meg a phyloxérának az egész, vizsgálat alá vett szőlőtelepre vonatkozó jelen nem létét nyilvánítani; annyival is inkább, miután a vizsgálat, mint tudjuk, az egyes szőlőtőkék gyökereinek részint microscop, részint loupe-val való részletes átkutatásából áll s így absolute lehetetlen az egyes szőlőtelepek tökeit egyenként megvizsgálni, plane oly rövid idő alatt, mennyi a mostan kiküldött szakértők rendelkezésére állott. Ellenérvül felhozhatnák ugyan a szakértő urak azt, hogy ők az illető szőlőtelepekben mindig a gyengébb és beteges kinézésű tökéket vizsgálták meg s ha az ilyeneken nem találtak phyloxérát, nagyon valószínű, hogy a teljesen ép kinézésű tökéken nincs az jelen. Azonban, miután a szárnnyas alaknak hazánkban is jelenléte a Peérbe kirándulást tett szakemberek által konstataált, s miután tudjuk, hogy e szárnnyas alakok a szél által távoli községek határára is elvitetnek, s miután tudjuk, hogy a phyloxera jelenlétének kitűnő tünetei az első és második évben, általában kezdetben csak ritkán mutatkoznak, az érvelés elesik.

(Folyt. köv.)

A hidegvíz gyógy mód és Jegenye.

Folytatás.)

Ugy-e pénz, sok pénz kell valamely főrdőnek széppé, jóvá tételére, még pedig sokak sok pénze s azon sokak számát, kik odakint laknak, önk is szaporítják?

Meg van, — mondják.

Nemde kedvesebb a saját neveltük néhány cserép virág saját ablakunkban, mintsem a másé? Több örömet, gyönyörűséget okoz saját viskónk kisdud udvarára önkéltől ültetett néhány bokor, csemete, egy pár fa, midőn azokat szemünk előtt évenként gyarapodni szemléljük?

Az már igaz lesz — a válasz!

Nemde jól mondom: hogy a mienket gyarapítunk, mert abban elköltött pénzünk mienk maradt, s még e mellett sokszorosan jutalmazza jöttünk a „tulajdon“ edes örömeivel, melyekkel semmiféle niagara vizesés nagyszerűsége föl nem ér.

Ugy-e hogy az én igazságom napnál világosabb?

Világos ám, — mondja egy megtért kimenő Feleli Lajossal — de annál setétebb edes hazánk fölvirágzásának hajnala; minel kisebbek azok a külföldi főrdők, annál elhagyatottabbak a mieink; minél gazdagabbakká tesszük azok tulajdonosait s körülakóit annál többel szegényítjük a mieink birtokosait, valamint a körtől lettek tengődő szegény, mivelten népet. Talán minden borotvált gyept, itteny roveit fűszálat nem busásan fizetünk ott meg? Nem ugy cselekszünk-e mint azaz ingyencz, a ki a diszes vendéglő parkjában elköltött estelt, melyet legalább 2—3 forinttal fizetett meg, lelkesülten mál-gasztalja, holott tán kevésbbé kaczkias, kevésbbé nagyvilági, egyszerű de érelemdús neje annyi családnak a legizletesebb vacsorát állította volna elő, melyet még azon tudat fűszerezendett, hogy itt minden friss és tisztán van megkésztve!

De már, megkövetem alásan, a külföldi ásványos vizek hatásosabbak; szól a másik kimenő.

„Tagadom“ Gonosszal. Kezdtük tudni, hogy minden nembeli ásványos vizünk van, valamint csak fel tud mutatni Európa, sőt olyan is van, miyent a külföld nem bír. Tiszta (ás-ányartalom nélkül való) vizeink pedig olyanok hogy a külföldiek még destillálva sem lesznek annyira tiszták, még akkor is érezni fog rajtuk a külföldi büz.

Ebből végre egy nemzetgazdaságot jobban értő kimenő s azt mondja: Gát ha hozzánk sem jön senki idegen, főrdőnkbe? . . . Menjünk ki is, mert az élvezetet nyújt és így van meg a kölcsönösség. Csak arra törekedjünk hogy kevesebb pénz vigyünk ki, mint idebenn marad; azt pedig épen kerüljük, hogy mindnyájan ki vigyünk pénzüket.

Igaza van; meghajlok előtte, elfogadom. Látom hogy megértjük egymást. Látom hogy mindkettőnknek vannak elfogadható érveink.

Tréfa a mi tréfa; minden tréfában van komoly is.

Komoly oktnak kell lenni a tömeges ki-menésnek. Ok nélkül semmi sem történik a nap alatt.

(Folyt. köv.)

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Petőfinek még egy kiadatlan versét közli a „Vasárnapi Újság“. A költemény címe „V. Ferdinandhoz“ s Petőfi ezt 1844-ben írta be Neumann Károly ifjúkori barátja és iskolatársa (most nyugalmazott lelkész) versgyűjteményes könyvére Pesten, ki most „közteszi“. A költemény az akkori cenzurái viszonyok közt nem láthatott napvilágot. — A „Vas. Újs.“ szerkesztője megjegyzi, hogy a boldogult Pákh

Albert ismerte e költeményt s többször emlegette: nem tudja hova lett Petőfinek V. Ferdinandhoz írt költeménye, melyet egykor neki felolvasott. A költemény így hangzik:

V. Ferdinandhoz.

„Igaz-e királyom,
A mit mondogatnak?
Nálad hire sincs a
Szabad akaratnak.

Megtennél te mindent
A magyar javára;
Csak hogy titkos önkény
Korlátokba zára.

S nem csak közdolgokban
Vagy te korlátozva;
E gyalázatos kény
Elhat-e lakodba.

A mi örömednek
Volna kuforrása,
Elzárják előled,
Hogy szemed se lássa.

És kinek, kinek vagy
Illyen szolgárahya?
Szolgádnak királyom,
Ki sajátod lopja!

Ha ez így van: sorsod
Szívemből sajnálom . . .
Ugy nézz a szemembe,
Jó öreg királyom.“

Petőfi.

*

A mint Brüsszelből jelentik ott folyó hó 20-án egy értekezlet nyílt meg, mely a művelt világ tudományos és hivatalos összes kiadványainak csere utján minden államban való összpontosítására ezéző nemzetközi szövetezet létesítésével foglalkozik. — A jelzett konferencián monarchiankat külügyi hivatalunk megbízottjaként Déchy Mór fogja képviselni

*

Sarah Bernhardt jelenleg Kopenhágában vendégzerepel. Nagyszerűen fogadták a kitűnő művésznőt, a ki mindenütt olyan óváziókban résztűl, a minőkhez csak fejedelmek juthatnak. Külön vonatok szállítják a népet Dánia minden tájkáról a fővárosba, a hol Sarah Bernhardt először Anorienne Lecouvreur szerepében lépett fel. Az előadás ott volt a dán királyi család s a görög király is; a fejedelmi párholyból egymásután reptél a sok bokréta a művésznő lábai elé. A közönség mintha deliriumban lett volna, ugy tapsolt és éljenzett. Kopenhágából Sarah Bernhardt Amerikába megy.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1880. aug. 23.

— **A hivatalos lapból.** Ő császári és

Apostoli királyi Felsége a következő legfelsőbb kéziratot méltóztatott kibocsátani:

Kedves Tiszta! Születésem ötvenedik évfordulóját valódi örömmünneppnek nevezhetem, mert nemcsak ünnepeim látom azt Velem és családoddal az egész monarchia részéről, de át vagyok hatva attól is, hogy népeim szívei Velem érezve, bensőleg is őszintén ürvendének; a mint ezt a mindenütt rendezett ünnepélyek és jótékonyági tények, nemkülönbén mint a hódoltnak és személyemhez való hű ragaszkodásnak azon számos jelei tanúsítják, melyekkel magyar koronám országából is, hatóságok, testületek és egyesek, e napon újlag Hozzám járultak.

Mélyen meghatva, legszívélyesebb köszönettel viszonzom ez érzelmek nagybecsű nyilvánításait, s utasítom Önt, fejezze ki e köszönetemet mindazoknak, kik a hódolat és szeretet eme jeleivel ez alkalommal Hozzám közeledtek.

Kelt Ischlben, 1880. évi augusztus hó 20. án.

Ferencz József, s. k.

—

Helyi hírek.

— **Az ország** különböző vidékeiről városunkba sereglett daltestületek távoznak. A kivívott fényes sikerek mellett, a megérdemelt jutalom és elismerés kíséretében, midőn mi búcsú szavunkat intézzük hozzájuk, kérjük: emlékezzenek meg rólunk majd otthonukban is azon szeretettel és ragaszkodással, melyet velünk szemben itt létők alkalmával tanúsítottak. Az együvértartozás érzete hasza át mindnyájunkat továbbra is és a kitzott ezé: köznevelődésünkre a dalhatalmával hatni — ezután is előttünk lebegjen. A mily örömmel írunk bázunk falára, színes lobogóra, a mily örömmel szállt ajkunkról az „Isten hozott“, ép oly fájó érzéssel mondjuk most a búcsú pillanatában: „Isten veled“, azonban jó reménnyel hozzátéve: „a viszont látásra!“

— **Nyári színház.** Két estéről kell megemlékeznünk, a vasárnapi „Boecaccio“ és a tegnapi „Sárga csikó“ előadásairól. Mindkét szer megfett a ház zsúfoltság. „Boecaccio“ a régi szereposztás szerint került színre, a Kádár szerepét Szilágyi Béla vette ismét kezébe. Pálma-y Ilka asszonyt megjelenésekor virágzapor-

ral, és nagy ovatiókkal fogadta a közönség; a második felvonás alkalmával óriási koszorút kapott. Mindvégig kitűnő kedélyvel, elevenességgel játszott, s az énekreszekben is kifogástalan volt. Szentgyörgyi, Szombathelyi, Boránd, Batekné, valamennyien elismerésre méltóan álltak meg helyüket. — A tegnapi „Sárga csikó“ hasonló jó előadásban került színre. Legelőbb Mátrai Béláról kell szólnunk, Bakaj Andrást ábrázolta kitűnően; Várady Miklós „egészen“ hangján volt, teljes hévvel és erővel adta elő szép dalait; játékában is elég kifejező volt. Szentgyörgyi, mint régen, minden ízében kitűnően alakított; Krasznainé pompás Ágnes volt; dícsérettel szólhatunk Kiss János énekéről, Gabányi játékaról, Kassai finom comiumáról, — Szombathelyi páratlan pusztabírójáról, — szóval a tegnap valamennyien megfelelték a várakozásnak, s a nagyszámú távol vidéki színházlátogató a legjobb véleménynyel távozott el: s mi gratulálunk az igazgatóságnak, hogy a két nyomorúságos Rezervisták előadása és a sikerben vékony Piros bugyelláris után bemutatta az idegeneknek a Sárga csikót, még pedig Pálmai asszonnyal, kit a mi viszonyaink között nem helyettesíthet senki, de épen senki.

— **Az országos dalárszövetség zárulása.** A városi közösi teremben tartatott meg ma az országos dalárszövetség bejáró közgyűlése, melyen a lefolyt versenyek eredménye hirdettetett ki, illetőleg a díjkiosztás történt meg. Diszelnök gróf Eszterházy Kálmán kolozsmegyei főispán megnyitja a közgyűlést. Jegyzőkönyv hitelesítése után kihirdeti az országos dalárszövetség központi választmányának — a tegnap beadott szavazatok eredménye alapján — történt megválasztását. Elnök: Bartay Ede, alelnök: Simonffy, pénztárnok: Egeszer Mátyas, titkár; id. Ábrányi Kornél. A központi választmány tagjai a következők: Bogisich, Csizsik, Corhel, Erkel, Lajos, Tolnai, Huber, Nagy Ágost, Pencs, Sipos, Ság, Zimai, Tanczos. Pótagok: Komócsy, Madaray, Ezután a vidéki választmány névsora olvastatik fel. — Vidékiek: Brunkman, Brand, Bartha, Buda, Csiszi, Döry, Hincz, Huszka, Kovács, Lengyel, Oláh, Pap Dezső, Petró, Smausz, Sipos, Orbán, Valtér. Erre a jury ítélet kihirdetése előtt, a bíráló választmány jegyzőkönyve olvastatik fel, mely előadja, hogy a dalárszövetekezet magos műfokon áll, s ugy az össz, mint az egyesek működésével teljesen meg van elégedve, és a művészet szellemét látja benne. Felállítja azt az elvet a bírálatnál, hogy azon daltestületünk, mely az egyik versenyénél kitűnőtest nyert, a másodiknál ebben nem részesül. Ezen elvet a közgyűlés magáéva tévén, olvastatik a jury ítélete. Első díjt Kolozsvár város díszserlegét nyerte Debrecezen; második díjt: Szeged; harmadik díjt nyerte Losoncz. A második verseny alkalmából első díjt nyerte Szegesvárd; második díjt volt elnök Királyi Pál díja: ezüst babér, nyerte Torda, a harmadik díjat kapta Jászberény; a negyediket nyerte Miskolcz. Valamennyi nyertes dalegyüttes lelkes éljenzésben részesült. — Jegyzőkönyvi dícséretet nyert Zombor. Ezután Kolozsvár városának és a főispánnak jegyzőkönyvi köszönet szavaztatik.

— **Értesítés.** Az unitáriusok kolozsvári főtanodájában a beiratások az 1880—81-ik tanévre szeptember 1. és 2-án eszközölhetők a 29-ik sz. igazgatósági tanácssteremben. A tanodába beíróndó tanuló bizonyítványával személyesen szűllő, gyámja vagy ezek megbízottja kíséretében tartozik az igazgatónál jelentkezni s ott születése évét és helyét pontosan bejelenteni. Az elemi vagy gymnasialis osztályba felvételt kívánó tanulók szabályszerű bizonyítvány vagy ennek hiányában felvételi vizsga alapján vétetnek fel az illető osztályba, még az elemi osztályba felvételre 6 év, a gymnasialis osztályba 10 év a megkívántató életkor. A felvételi, pótlés javító vizsgálatok szeptember 2. és 3-án lesznek. Kolozsvárt, 1880. aug. 23. Kovács János, igazgató-tanár.

— **Az állatsereglet** távozik, de megérkezett egy másik kóbor csapat, s a Pannoniaszállbon nemsokára megkezdí szereplését; ez a magyar-német dalársulat: unter Direction A. Ferenczy. A ki Hr. Ferenczy und Sohn, vagy Fr. Paula mivoltára kíváncsi, említett sűrűmért helyiségre menjen (Anfang 8 Uhr), hol is a productio csináltatni fog a kolozsvári országos nemzeti színház és az engedély adó városi tanács dícsőségére.

— **Figyelmeztetésül.** Vallás- és közoktatási Minister ő nagyméltósága 16926. rendeletével ugy intézkedett, hogy a tanítónképezdek oly növendékei, kik a köztartási díjt egészen vagy részben fizetik, köteles az felévenként előre fizetni, különben a képezdebe nem bocsátatnak. Felhivatnak azért a kolozsvári tanítónképezde II. és III. osztályaiba tartozó ilyen növendékek, valamint az I. osztályba való felvételtől kérelmezők, hogy az általuk fizetendő évi illeték felét a tanév kezdetével fizessék be igazgató Kozma József urhoz, különben nem vétetnek be a képezdebe. Az igazgató tanács megbízásából Kovács Antal.

Hazai hírek.

— **Családi tragedia.** Székeshérvárról írják a „Függetlenség“-nek: „A mult napok-

ban szomorú feltűnést keltett itt egy régóta folyó családi tragédia megrázó befejeződése. Városunk egyik legtiszteltebb polgára Sz., tekintélyes állású tisztviselő s az ötvenes években jövenő író. E derék férfiú családi életét egészen feldúlta neje, egy angyalarezu, de démonisztrú nő, ki V. ügyvéddel csaknem nyilvános szerelmi viszonyt folytatott, melynek gyümölese egy fiugyermek lett. A férj nem tudott meg semmit s magáé gyanánt szerette a kis fiut. Pár hó előtt a szerető megunt, elhagyta Sz.-nét s két hó előtt nőül vett egy ifjú leányt. Sz.-né a menyegző napján husz esomé gyufa phosphorját megfőzte tejben s az esküvő pillanatában megitta. Bőrszató kinok közt rogyott össze, de nem halt meg mindjárt, csak — a mi szinte páratlan napján husz esomé gyufa phosphorját megfőzte tejben s az esküvő pillanatában megitta. Bőrszató kinok közt rogyott össze, de nem halt meg mindjárt, csak — a mi szinte páratlan

— **A szolnoki dalárda,** írja a „Lehelkürt“ nem vehetett részt a „kolozsvári“ országos dalversenyben! még pedig azon egyszerű okból, mert egyszerre négyen akarva a városbázát ott hagyni — polgármestertünk, tekintve a munka halmzt — a szükségelt engedélyt megtagadta. 4 megtagadás helyes volt; az illető urak; miért nem kérvényezték előbb, hogy lett volna a helyettesítésre idő — az utolsó perczben adva be kérvényeiket, polgármestertünk a megtagadás által csak helyesen intézkedett.

— **A n-szebeni** „Tageblatt szombati száma fájdalommal tudatja, miszerint püspök úr ő nagyméltósága Horn Károly atyát cserben hagyta, s kiadta az utlevelet neki. Szerencsés útát a derék paternek! Bár hamarabb történt volna. Illustratiójával az Orsolya-zárda állapotának szolgált azon nevezetes tény, hogy előzett párnappal M. Gabriela apáca, M. M. kortárs s legbensőbb barátneja megunván a sok üldözötest, melyben ellillant barátneja miatt részesítették, szintén búcsút vett a zárda falaitól. M. G. nem volt idevaló, hanem szintén külföldi születésű.

— **Öngyilkosság** Segesvárról írják nekünk: 17-ről 18-ára viradólág a segesvári sétányon egy kádár-mesterlegény abbeli keservében, hogy munkát sem kapott, fűbelőtte magát.

— **Tarcsai Endre** s.-szentgyörgyi felsőbb népikolai igazgató, ki a székhely ipar körül nagy buzgóságot fejtett ki eddig is, áthelyezést nyert eddigi állásában tartásával Nagy-Rőczére.

Vegyes hírek.

— **Török igazítás** Indiában Angolország ellen. A „Déli Njusz“ értesülése szerint, huzamos idő előtt nagy mennyiségű nyomtatványokat küldöttek Konstantinápolyból Indiába, melyeknek ezéjja volt, az indiai muzulmánokat az indiai kormány ellen felingerelni. Az angol kormány figyelmé e tény folytán olyan körülményekre terjedt ki, melyek következtetni engedik, hogy ezen nyomtatványok szűvegezése a porta tudtával történt meg.

CSARNOK.

Egy szerencsétlen serenád.

Közelebből Bremában a színház és az egyház énekkarának tagjai egyik barátjuknak serenádott rendeztek. A többek közt Schaeffernek „Posta az erdőben“ ezimű darabját is énekeltek; Raabe a színház karmester vállalta magára, hogy a vízhangot fújja s e végre meglehetős távolságban az énekesektől foglalt magának állást. Az ének javában folyt és Raabe egész odaadással fűtta a posta jeladást, a midőn hirtelen egy markos kéz megragadja s az éjjeli őr, kinek kezei voltak ezek, roá kiállt. „Kövessen uram, hogy mer ön itt trombitálni és csufolkodni az énekesekkel“. Az éjjeli őr el is vitte s az énekesek mind várták a vízhangot, hogy feleljenek reá.

Berton a szenezerző s Cherubini igazgatása alatt tanár a párisi conservatoriumnál, rendszeren elkéséett óráiról.

Temetésekor Cherubini a menetet a templomban türelmetlenül várta, mivel a menet meglehetősen megkésétt. Cherubini ekkor türelmetlenül így szólott Anberhez: Az a semmiházi Berton mindig elkésik.“

Az ének befolyása az egészsegre. A szentpétervári orvosi hetilap írja: Monassain tanár Pétervárott a kórházban kilenczét ötvenhárom éves életkorukig terjedőleg 222 énekest vizsgált meg s vizsgálatában főként a termetre a mellkas nagyságára s annak a test hosszúságához való viszonyára fektette a súlyt s a következő eredményhez jutott: A mellkas kiterjedése ugy viszonylagosan, mint absolute nagyobb az énekeseknél, mint azoknál, a kik nem énekelnek és a karral meg az éneklési idővel a mell kifejlődést. A tüdő életereje énekeseknél szintén nagyobb és hasonló módon növekszik. Nagyon kevés énekes hal meg száraz betegségben. Az éneklés a tüdőnek tornászata s a mely a tüdő meg

erősítésére és kifejlésére rendkívül jó hatással van. Énekeljünk tehát!

Sarastromin szakférfi. A bécsi törvényszék előtt egy büntügy forgott fenn, melynek hőse egy szenvedélyes szerelmes volt. A védőügyvéd a vádlott felmentését követelte, mivel a „Varázs fuvolában“ is meg van írva, hogy „a szerelme nem kényszeríthetlek.“ A vádlottat azonban 3 hónapra elítélték és az elnök az ítélet jogi indokolása után a következő megjegyzést tette: „Az igen tisztelt védő ur nagyon helyén idézte, hogy „a szerelme nem kényszeríthetlek“, de Mozart „Varázs fuvolájából“ elfelejtette idézni a folytatást, mely így hangzik: „De azért még sem bocsátlak szabadon.“

HIVATALOS ÁRFOLYAMOK

a budapesti áru- és értéktőzsdén

1880. aug. 23.

Magyar aranyjáradék	109.85
Magyar vasuti kölcsön	125.—
Magyar kel. vas. államkőtv., I. kibocsátás	83.25
Magyar kel. vas. államkőtv., II. kibocsátás	99.50
Magyar kel. vas. államkőtv., III. kibocsátás	87.75
Magyar földterhermentesítési kötvény	95.
Magyar földterherment. kötvény záradékkal	93.—
Temes-bánati földterhermentesítési kötvény	93.
Temes-bánati földterherment. kötv. záradékkal	93.—
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	92.—
Horváth-szlavon földterhermentesítési kötv.	—
Magyar szőlődezsma váltási kötvény	94.
Magyar nyeresémi-sorjegy-kölcsön	112.
Tizaszabályozási és szegedi sorjegy	109.—
Osztrák járadék papírban	32.65
Osztrák járadék ezüstben	273.60
Osztrák járadék aranyban	88.
1860-iki osztrák államsorjegyek	103.—
Osztrák-magyar bankrészevény	829.—
Magyar hitelbank részevény	257.
Osztrák hitelintézet részevény	277.60
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	555—
20 frankos arany	935—
Német birodalmi márká	57.75
London (3 havi váltókór)	11.60

A budapesti árutőzsde hivatalos árjegyzetei

1880. év aug. hó 23.

Minőségi súly	Ára 100 klgr.-nak		
Hectoliterenként			
Búza:	klgr.	frt. kr.	frt. kr.
Bánási	72.8—74.6		
„	76.4—78.3	11 15.—	20
Tiszavidéki	72.8—74.6		
„	76.4—78.3	11 —	15 05
Postvidéki	72.8—74.6		10 50
Fehérmegyei	76.4—78.3	10 95 11 —	
„	72.8—74.6		10 65
Bácskai	72.8—74.6		
„	76.4—78.3	—.	— — —
Róza:			
Magyar	70 —72	8.70.	8 90.
Árpa:			
Takarmány	60 —62	6. —	6. 15
Malta	62 —68.7	6. 75	8. 50.
Zab:			
Magyar	36.4—40.1	9.40.	9.60
Tengeri:			
Bánási	— —	60 90.	6 59
Márami	— —	80.—	6 56
Répeze:			
Káposzta	— —	12 —.	12. —
Bánási	— —	12 —	1g. —
Köles:			
Magyar	— —		
Székény:			
Buza tavaszra szállítandó	—74.7	10 48.	10 52.
Buza Szépt.—Ok-tób. szállítandó	—	10 10.	10 15.
Róza tavaszra szállít. 69.2—	—	—.	—.
Tengeri Máj.—Jun. szállítandó	— —	5.60.	5.65.
Répeze káposzta Aug.—Szept. szállítandó	— —	12 —.	12. —
Répeze bánási Jul.—Aug. szállítandó	— —	—.	—.
Szoss (nyers) 100 Liter százásként	— —	35. —.	—36.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KÁROLY.

NYILTER.)*

Amerikai fogorvos

PERL JÓZSEF,

American Dentist, Dr. of Dental Surgery készít új amerikai műfogakat és légnyomatu-fogsorokat, arany, kantsuk, Celluloid és Continious Gumwork (Email fogsorokat.) Tümeszel fogakat és foggyökereket, különösen arany nyál stb.

Jelenlegi műterme: Dr. Hintz-féle házban. Főter 27. sz. alatt.

Szt.-Mihálynapról kezdve gr. Klebelszberg Vilmosné főtéri házában, hol előbb a „Victoria“ biztosító társulat volt, a dr. Hintz György ur gyógyszerháza mellett.

* D-rovat alatt megjelenő czikkekről semmi felelősségetem vállal A srze

Haszonbérlet.

A kolozsvári ev. ref. főtanodának ajtoni tagosított birtoka, — mely áll 8 hold 347 négysz. öl belsegéből; 526 hold és 512 négysz. öl szántóból; 92 hold 783 négysz. öl rét és kaszálóból; 70 hold 603 négysz. öl legelőből; 2 hold 1170 négysz. öl terméketlen helyből, — a jövő 1881. április 24-től kezdve három egymásután következő évekre, a 80 napi korcsmárlási joggal együtt, jövő szeptember 20-án d. e. 11 órakor Bel-Farkasutca 13. sz. a. nyilvános árverésen haszonbérbe adatik, s a kikiáltási ár 2550 frt o. é. — Bérleti kívánók a kikiáltási ár 10%-kát bántpénzzel előre letesznek az árverező bizotmányának;

Az árverezés kitett napjáig zárt ajánlatok is — az illető 10% bántpénzzel ellátva — elfogadhatnak az árverezésre kijelölt helyen.

A feltételek megtekinthetők Bel-Farkasutca 13. sz. a. a pénztári helyiségben.
(336)

1—3

Gergely Ferencz

fűser-, gyógyanyag- és festék-üzlete.

Kolozsvárt, főter 20. szám a „TÖRÖK“-ház.

Ajánlja dűsan berendezett raktárát a legmérsékeltbb árak és pontos szolgálat biztosítása mellett.
finomított csukor, a legkedveltebb faj kávék, kásák, déli-gyümölcsök, mindennemű fűszerek, nizzai saláta-olajok, friss dísznózsir, legfinomabb gözmalmi-lisztek, naponta friss vaj, francia csokoládék, csukor-csemegék, bel- és külföldi borok, magyar- és francia-pezsgek angol rumok, theák, liqueurök; valódi amerikai-petroleum, ligroine, milly- és stearin-gyertyák, tisztított lámpaalaj és minden szükséges háztartási cikkek.
Egyetlen nagy raktár gyógyanyag áruk, technikai és gyógyvegytani termékek, legujabb kötőanyag-szerek, drainagok, Bougies & Catheder, orvosi műszerek bel- és külföldi gyógykülönlegességek és minden e szakmához tartozó szerekből a legjutányosabb árakon.

Külön berendezett dűs raktár mindenféle száraz és olajba töltött festékekből, ecsetek, fűrészek, bel- és külföldi lakkok, bronz-festékek, arany- és ezüst-lapok

Továbbá az általános kedvelt angol szobapadló olaj lakkfesték tetszészerinti színben, 1 kiló 1 frt 40 kr., melyből 6 négysz. meterre egy kiló elegendő, gyorsan szárad, fénys tartós és szép s festésre készen szolgáltatván ki, bárki által is könnyen felfesthető.

Gyári raktár és folyton friss készlet

Kufsteini vízhatlan cement-mész- és perlmoosi portland cementből minden versenyt felülmúló elegs árakon.
Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. — A legolcsóbb árak, mintaszorít, pontos, figyelmes és szolid szolgálat biztosítása mellett vagyok
(324) 5—10 alázatos tisztelettel GERGELY FERENCZ.

SÁRGA KRISTOF

fehérenmü és vászon-raktára

Kolozsvárt,

(belközéputca, kisegítő alatt.)

Kül- és belföldi nagykereskedők és gyárosokkal egyenes összeköttetésemnél fogva azon kellemes helyzetben vagyok n. érd. vevőimnek kezesség mellett, legjutányosabb áron valódi árukkal szolgálni.

Raktáromban legnagyobb választékban kaphatók:

Férfi fehér-ingek, chiffon, creton és madepolan szövetből, sima, himzett és redős gallérral, vagy a nélkül 85 krtól 3 frt 50 krig.

Férfi színes ingek, angol oxford, creton és madepolan szövetből 100 különböző mintára, jó színtartó 60 krtól 2 frt 60-ig.

Színes és fehér gyapjú alsó-ingek és nadrágok 70 krtól 5 frtig.

Férfi alsó nadrágok (gatyák) mindennemű szabásu, legjobb len- és pamut vászonból 70 krtól 2 frt 50-ig.

Férfi legújabb gallérok és kézelők 4 réttől legjobb chiffon szövetből párja 40 kr.

Férfi színes-szűlt selyem, — len és pamut zsebkendők szegve 6 darab egy kötegben 60 krtól 7 frtig.

Valódi len fehér zsebkendők 6 darab egy kötegben 1 frt 50 krtól 7 frtig.

Női ingek len és pamut vászonból, sima, himzett vagy redős 1 frtől 5 frtig.

Női hálós réklík, 1 frtől 5 frtig, főkötők len és chiffon vászonból 40 krtól 80 krig.

Női alsó szoknyák és nadrágok 90 krtól 7 frtig.

Női piquet réklík, nadrágok és szoknyák, 1 frt 50 krtól 5 frtig.

Függöny-neczek, gyapjú pamut takarók, paplanok, madráczok, mely utóbbiakból különösen nagy raktárt tartok.

Legujabb szerkezettől esőernyők, 1 frt 40-től 15 frtig.

Férfi és színes harisnyák, gyapjú, len, pamut és selyemből, párja 15 krtól 1 frt 50 krig.

Legujabb nyakkendők, posztó, szavashőr és glage kesztyűk, nadrágtartók, harisnya-kötők, órasinorok stb. legjutányosabb árban.

Fehér és színes asztalnemű, mindenféle len és pamut vászon szín-tartó creton, oxford és madepolan,

színes ingszövetek

1000 különböző mintára 16 krtól 52 krig., 100 különböző fajtájú chiffon, creton és madepolan fehér ingszövetek 80, 155, és 170 centiméter széles 22 krtól 70 krig,

sima, himzett és redős

len és pamut ingbetétek 25 krtól 3 frtig. Len és chiffon himzett stráfok és betétek, kötő, varró, himző pamutok és ezernék, újon szállított részére főkötők, réklík és takarók stb.

Továbbá elvállalok kiházasítás, vagy magán szükségére kívánt fehérenmüek pontos elkészítését; kitűnő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem van fordítva.

Megrendeléseket, nyak bőség, váll- és ujjahossza, papírszeleten pontos mértéke be- kitűlése mellett saját felelősségemre azonnal teljesítek, mely esetben árat és fajtáját meg- tározni kérem.

Bármely megrendelés ha nem tökéletesen kielégítő, az árte fizetett összeget vissza- szolgálok, vagy másokkal kívánatra kicserélem.

Legfőbb törekvésem n. érd. vevőim bizalmát továbbra is kiérdemelni és azt meg- tartani

alázatos szolgálja

Sárga Kristóf.

A Frankfurti Eczet Essenceziából készült

ECZET

téli besavanyításra a legjobb, mely nem romlik és nem penészedik meg, ajánlom a nagyérdemű közönség figyelmébe.

Ugyszintén kapható raktáromban kitűnő

Pallérozó por

mi egyedüli a maga nemében, lehet, — aranyat, ezüstöt, rezet, pléhet, a legszebben kipallérozni valamint ablak üvegeket tükröt stb. vízzel vegyítve a legfényesebben kitisztítani.

Kapható hid-utczai 3. sz. alatti raktárban a kőhid melletti szeglet-boltban

Schopf Bélánál.

(264)

6—18

A legkönnyebb és legjobb alkalom nyereményeket elérni.

Huzás már augusztus 31!

az állam ellenőrzése mellett.

A legritkább

sorsjegy-különlegesség

az 1845. évi

badeni államsorsjegyek.

Azok rövid idő alatt teljesen kisorsóltatnak, ennél fogva minden még létező sorsjegynek mulhatlanul huzatnia kell.

Minden sorsjegy biztos nyeremény.

20,000 nyeremény.

Összérték 680,000 bir. márká aranyban

Minden nyeremény levonás nélkül aranyban

fizetettik ki.

Huzási lajstromokat ingyen és bérmentve küldünk szét. — Bélyezett részjegyek, melyek mulhatlanul huzatni fognak, 13 frtjával o. é.

KORITZ ANTAL és TÁRSA

bankháza Budapest, váci-utca 16. szám.

Az 1845-iki badeni sorsjegyek főnyereménye 1. é. mártius 31 nálunk nyeretett. (332) 2—3

AZ EREDETI
SINGER
VARRÓGÉPEK
LEGJOBBAK A VILÁGON

AZ UTÁZÁSOK ELLEN
ÓVAKODÁS AJÁNLATIK

ÖTÉVI TELJES
JÓTÁLLÁS

NEW-YORKI

SINGER TÁRSASÁG TUL. EZEN CÍMŰ
JEGYET VISEL

Vezérügynökség Neidlinger G.

(281)

Kolozsvárt, Bel-Közép u. 5. sz.

22—54

Minden eddigi világtárlaton és orsz. kiállításon a legnagyobb díjakkal kitüntetve.

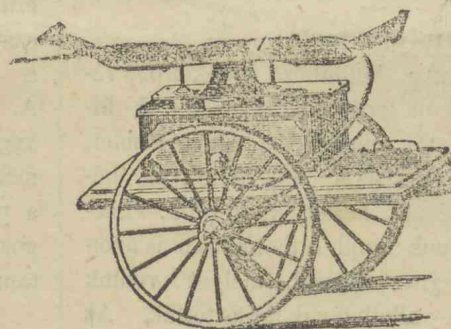
ELSŐ MAGYAR

Gép- és tűzoltószer-gyár,

harang

és

érczöntöde.

Hazánk legnagyobb, korszerűen berendezett gyára

HARANGOK, TŰZOLTÁSZATI és VIZMŰINTÉZETI GÉPEK

KÉSZÍTÉSÉRE,

a gyárral kapcsolatos vízműtészeti osztály a jelenben egyedüli belföldi szivattyúgyárt képezi, melyben minden célnak megfelelő szivattyúk és szivattyús kútak jótállás mellett készíttetnek.

(239)

Képes árlap kívánatra bérmentve megküldetik.

Nyomatott a „KELET” nyomdájában Kolozsvárt.

Biztosan hat a „tyukszem és sümölcs ellen”
a Koncz Ármán, gyógyszerész által készített
„TYUKSZEM ES SÜMÖLCS IRTÓ-SZER”,
mely minden égető, vagy étető szertől ment és fájdalom
nélkül gyógyít. Ára 1 üveggel 60 kr. Bárhova bérmentve.
Sz.-Udvarhelyről 1 frt. Hatásáért kezeskedem!

Koncz András,

gyógyszerész.

Kapható: Kolozsvár minden gyógyszerertárába, és a vidék na-
gyobb gyógyszerertáiraiban. (331) 4—5

Főnyeremény 200.000 frt.

legkisebb nyeremény 200 frt.

1880. szeptember 1-én

nagy huzása lesz a kormány által alapított és biztosított 1864-beli 120 millió 988.000 frtot tevő állami jutalék kölcsönnek

A kölcsön nyereményei között vannak 200,000, 150,000, 50,000, 25,000, 20,000, 15,000, 10,000, 5,000, 2,000, 1,000, 500 frt stb. és 200 forint o. é. mint legkisebb nyereménye minden kihuzott sorsjegyeknek.

Egyetlen sorsjáték-kölcsön sem nyújt ekkora valószínűséget a nyereményre, mint ez, és mindenkinek alkalom adatik csekély betéteért a 200,000 frtot megnyernie.

Egy sorsjegy ára sor és nyerőszámmal 2 frt. 3 sorsjegy 5 frt. 7 sorsjegy 16 frt. 15 sorsjegy 20 frt. o. é. bankjegyben.

Szíves megbízatások az összegnek beküldése, vagy postai utánvét mellett lelkiismeretesen és díjmentesen teljesíttetnek; minden megrendeléshez a hivatalos játéktérrel mellékeltek; minden tudakozódásra válasz adatik, s huzás után a nyerőszámok minden résztvevőnek bérmentve megküldetnek, a nyeremények pedig rögtön kifizettetnek. Szíveskedjék tehát mindenki késedelem nélkül és közvetlen a

J. Breycha

frankfurt (majnai) kereskedelmi házhoz fordulni.

(309)

3—5

Téli gyógymód.

VILMOS

köszvény- és rheuma ellen való

vértisztító theája

Vilmos Ferencz

gyógyszerésztől Neukirchenben. (Észak N. o.)

Köszvény, rheuma, lábfájdalmak és egyéb megcsúszkodott bajok, felújuló sebek, nem és bürkített betegek, kitégek a testen vagy arcon, foltok, syphilitikus forradások, máj- és lépdeganatok, hámrhoid-bajok, sárgaság, heves idegbántalmak, izom- és izfájdalmak, gyomor-nyomás, hillesek, szorlás, titkos bajok, scrophula-betegségek, mirigydeganatok és egyéb betegségek ellen sokoldalulag és a legjobb eredményel alkalmazható, mit az elismerő iratoknak ezere tanúsít. Bizonyítványok ingyen küldetnek meg.

Egyes csomag 8 adagban 1 frt, bélyeg és csomagolás 10 kr.
Óvakodni kell a hamisítványoktól, s meg kell nézni számos államban törvényesen biztosított védőbélyegűnket.

Kapható Kolozsvárt Valentini Adolf gyógyszerész úrnál.

148

11—26

Tavaszi gyógymód.

8—22

(232)